MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) KOMPETENZA SUPERJURI

MAGISTRAT DR. PAUL COPPINI

Seduta tat-30 ta' Mejju, 2003

Citazzjoni Numru. 200/1997/1

Jack u Victoria konjugi Galea .

vs

Awtorita' ta' l-Ippjanar,
U ghal kull interess li jista' jkollhom Karl Scerri u Mark Cini
.

Il-Qorti ,

Rat ic-citazzjoni li permezz taghha l-atturi, wara li ppremettew :

Illi huma l-proprjetarji ta' porzjon art fi Triq ir-Rabat, Xlendi, limiti Munxar, Ghawdex, bil-kejl ta' cirka erba' mija u erbghin metru kwadi (1,440 mk.) li tikkonfina mit-tramuntana mat-triq, mill-punent ma' Triq Rabat u minn nofs inhar ma' sies .

Illi f'Gunju tal-elf disa' mija u sebgha u disghin (1997) l-atturi inkarigaw lil Jack Bugeja sabiex jaghmel xoghol ta' tindif f'din l-art konsistenti fil-qtugh ta' qasab, tnehhija ta' haxix hazin, hmieg u skart li kien ilu jingemgha ghal bosta xhur fl-istess art waqt li jippreparaw l-art ghall-kultivazzjoni .

Illi tali xoghol ma kienx jirrikjedi ebda permess minghand l-Awtorita' tal-Ippjanar u kien qieghed isir mill-atturi unikament sabiex inaddfu dik il-proprjeta' .

Illi fl-ewwel jum li fih inbeda dan ix-xoghol jigifieri fil-hamsa u ghoxrin (25) ta' Gunju tal-elf disa' mija u sebgha u disghin (1997) il-konvenuti Karl Scerri u Mark Cini zewg enforcement officers mal-Awtorita' ta' l-Ippjanar, gharrfu lill-atturi li billi kien hemm ksur tal-Att Dwar l-Ippjanar tal-izvilupp u ghalhekk gie ordnat il-waqfien ta' kull xoghol bil-hrug ta' "Avviz biex Tieqaf u ta' Twettieq" a tenur tal-istess Ligi .

Illi ma hux minnu li kien hemm xi ksur tal-ligijiet bix-xoghol li kien qieghed isir mill-atturi u l-hrug ta' dik l-ordni ma kienx gustifikat u huwa biss konsegwenza ta' rapport grossolanament skorrett .

Illi l-ghemil tal-konvenuti huwa wiehed illegittimu, null, ultra vires u minghajr effett ai termini tad-dispozizzjoni tal-Artikolu 468A tal-Kodici ta' Organizazzjoni u Procedura Civili .

Illi minkejja diversi interpellazzjonijiet da parti tal-atturi lill-konvenuti sabiex jirtiraw dik l-ordni, il-konvenuti baqghu inadempjenti .

Talbu lill-konvenuti jghidu ghaliex m'ghandhiex din il-Qorti :

1. Tiddikjara illi l-ghemil tal-konvenuti bil-hrug ta' dik l-ordni huwa wiehed null, invalidu u minghajr effett u dan ghal diversi ragunijiet inkluz billi il-konvenuti ma kellhomx jedd li johorguha u tordna t-thassir tal-istess ordni .

2. Konsegwentement tiddikjara lill-konvenuti jew min minnhom responsabbli lejn l-atturi ghad-danni kkagunati lill-atturi minhabba l-agir abbusiv fuq imsemmi .

3. Tillikwida dawn id-danni .

4. Tikkundanna lill-konvenuti jew min minnhom sabiex ihallsu lill-atturi l-ammont hekk likwidat .

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-protest legali fl-istess ismijiet ipprezentat ricenti .

Bl-ingunzjoni tal-konvenuti ghas-subizzjoni .

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta’ l-atturi kkonfermata bil-gurament ta’ Jack Galea .

Rat in-nota ta’ l-eccezzjonijiet tal-konvenuti li biha eccepew illi :

1. Illi fl-ewwel lok la Mark Cini u lanqas Karl Scerri ma kellhom x’jaqsmu f’dan il-kaz personalment, izda kienu qed jaqdu dmirijiethom bhala enforcement officers ta’ l-Awtorita’ ta’ l-Ippjanar u ghandhom jigu liberati personalment mill-osservanza tal-gudizzju .

2. Illi preliminarjament fil-konfront ta’ l-Awtorita’ ta’ l-Ippjanar, l-istess citazzjoni hi nulla stante mhux akkumpanjata b’dikjarazzjoni guramentat ;

3. Illi preliminarjament ukoll fil-konfront ta’ l-Awtorita’ ta’ l-Ippjanar, din l-Onorabbli Qorti m’ghandhiex gurisdizzjoni tista’ l-kawza stante li tali gurisdizzjoni hi wahda esklussiva tal-Bord ta’ l-Appell, u sussegwentement tal-Qorti ta’ L-appell limitatament fuq punt ta’ Ligi decizi mill-istess Bord, kif diga gie deciz mill-Qrati taghna .

4. Illi l-istess atturi jridu jipprovaw li huma proprejtarji ta’ l-art in kwistjoni .

5. Illi fil-mertu, minghajr pregudizzju ghas-suespost, ix-xoghol li kien qed isir kien jikkonsisti fi zvilupp fil-wied tax-Xlendi, skond l-Att 1 ta’ l-1992 u kien jirrikjedi permess u l-avviz biex tieqaf u ta’ twettieq nhareg skond il-ligi ;

6. Illi ma gew irrekati ebda danni lill-istess atturi li ghalihom hi responsabbli l-Awtorita’ konvenuta jew iz-zewg konvenuti l-ohra Mark Cini u Karl Scerri ;

7. Illi l-istess atturi ma hadux ir-rimedji disponibbli skond il-ligi biex jattakka tali avviz ;

8. Illi l-hrug ta’ l-avviz la hu null, invalidu, jew minghajr effett u jista’ jigi dikjaraw null biss mill-Bord ta’ l-appell dwar l-ippjanar u eventwalment mill-Qorti ta’ l-Appell wara li tezamina jekk ix-xoghol li kien qed isir kien jikkonsisti fi zvilupp skond l-Att I ta’ l-1992.

Salv eccezzjonijiet ohra .

Bl-ispejjez .

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti tal-konvenut mahlufa minn Joseph Felice .

Rat in-noti ta’ l-osservazzjonijiet tal-kontendenti dwar it-tielet eccezzjoni preliminari tal-konvenuti dwar in-nuqqas ta’ gurisdizzjoni ta’ din il-Qorti li tisma l-kawza stante li tali gurisdizzjoni hi wahda esklussiva tal-bord ta’ l-Appell, sussegwentement tal-Qorti ta’ l-Appell limitatament fuq punti ta’ ligi decizi mill-istess Bord, kif diga’ gie deciz mill-Qrati taghha .

Rat il-verbal taghha tat-22 ta’ Novembru 2002 fejn halliet il-kawza ghal-lum ghas-sentenza fuq din l-eccezzjoni preliminari .

Ikkunsidrat:
Illi permezz ta’ din l-eccezzjoni preliminari taghhom il-konvenuti qed jeccepixxu illi din il-Qorti m’ghandhiex gurisdizzjoni stante li skond l-Att I ta’ l-1992, il-

gurisdizzjoni f'dawn il-kazijiet tinsab fl-ewwel istanza f'idejn il-Bord ta' l-Appell dwar l-Ippjanar u fit-tieni istanza f'idejn il-Qorti ta' l-Appell fuq punti ta' ligi decizi mill-istess Bord .

Illi permezz ta' din il-kawza l-atturi qed jikkontestaw "avviz biex Tieqaf u ta' Twettieq" li kien inhareg kontra taghhom mill-Awtorita' .

Il-kwistjoni li ghalhekk trid tigi deciza minn din il-Qorti f'dan l-istadju tirrigwarda d-dritt o meno li wiehed jirrikorri ghall-Qorti ordinarja sabiex jikkontesta decizjoni moghtija minn xi organu stabilit mill-Att I tal-1992 li jirregola l-Ippjanar ta' l-izvilupp (kif sussegwentement emendata), minkejja li l-istess ligi tipprovdi hija stess dwar ir-rimedji disponibbli ghal min ikun irid jikkontesta tali decizjoni .

Ir-rimedji li tipprovdi l-ligi msemmija ghall-kontestazzjonijiet mehuda mill-organi taghha huma, l-ewwel dritt ta' appell quddiem tribunal mahluq ghal dan il-fini mill-istess ligi, u cioe' l-Bord ta' l-Appell dwar l-Ippjanar, imbaghad cans ta' appell iehor quddiem il-Qorti ta' l-Appell, imma biss fuq punt ta' ligi .

Il-Qorti ta' l-Appell fuq appell minn sentenza ta' din il-Qorti kif ippreseduta dwar kwistjoni simili ta' nuqqas ta' gurisdizjoni tal-Qorti ordinarja fi kwistjonijiet dwar decizjonijiet mehuda mill-Awtorita' ta' l-Ippjanar, fil-kawza fl-ismijiet "**Richard Zammit vs Chairman ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar**" (Citaz. Nru. 99/1998; 31.5.2002) qalet hekk :

"*L-eccezzjoni preliminari tal-appellant dwar in-nuqqas ta' gurisdizzjoni li l-ewwel Onorabbli Qorti tisma' u tiddecidi l-mertu tal-kawza odjerna hija evidentement bazata fuq ir-raba' subartikolu tal-imsemmi artikolu 469A tal-Kap. 12. Dan is-subartikolu jghid li d-disposizzjonijiet tal-artikolu 469A: -*

'm'ghandhomx japplikaw meta l-mod ta' kontestazzjoni jew ta' ksib ta' rimedju dwar xi att

***amministrattiv partikolari quddiem Qorti jew Tribunal jigi pprovdut dwaru f'xi ligi oh*ra**.'

Bis-sahha ta' dan is-subartikolu l-gurisdizzjoni tal-Qrati ordinarji li jimbarkaw fuq "judicial review" ta' ghemil amministrattiv ta' kwalunkwe awtorita' fosthom ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar, tinsab effettivament limitata ghal kazijet fejn ma jkunx ipprovdut b'xi ligi partikolari mod iehor ta' kontestazzjoni jew mod iehor li bis-sahha tieghu jkun possibbli l-ksib ta' rimedju effettiv quddiem xi Tribunal specjali li l-istess ligi jew Qorti tkun hasbet ghalieh .

Fil-kaz odjern hemm ligi specjali ezattament l-Att Numru I tal-1992 li inter alia, kkrejat makkinarju u proceduri ad hoc biex wiehed ikun jista' appozitament jikkontesta xi decizjoni u/jew xi ghemil amministrattiv ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar li bihom wiehed seta' hassu aggravat . Issir referenza hawn ghall-Bord tal-Appell dwar l-Ippjanar, Tribunal indipendenti, mwaqqaf bis-sahha tal-artikolu 14 tal-imsemmi att tal-1992 . Dan il-Bord inghata, inter alia, gurisdizzjoni specifika li jisma' u jiddecidi appelli maghmula minn min ihossu aggarvat b'decizjoni ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar dwar kull haga ta' kontroll ta' l-izvilupp, inkluz it-twettieq ta' dak il-kontroll . L-istess artiklu jipprovdi li d-decizjonijiet tal-Bord ikunu finali hlief dwar punti tad-dritt decizi mil-Bord li minnhom gie appozitament provdut appell lil din il-Qorti ta' l-Appell…..

L-iskop tal-attur appellat li ghalieh intavola l-odjerna kawza huwa precizament biex huwa jottjeni r-revoka tad-decizjoni ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar li biha rrifjutat il-hrug ta' permess tal-izvilupp li kien applika ghalieh l-istess attur appellat . Inoltre huwa qieghed jitlob li l-avvizi biex tieqaf u ta' twettieq imsemmija fic-citazzjoni jigu revokati mill-Qorti . Issa, l-Bord tal-Appell dwar l-Ippjanar, bis-sahha tal-ligi specjali fuq imsemmija, nghata s-setgha li, f'termini tal-istess ligi specjali jinvestiga l-ghemil ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar, u nghata s-setgha mill-istess ligi specjali li jipprovdi rimedju effettiv ghal min ikun aggravat bl-istess ghemil jew decizjoni ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar . Anzi, f'dan il-Bord tal-Appell dwar l-Ippjanar mhux biss ghandu s-setgha li jirrevoka d-decizjoni ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar

li biha gie rifjutat il-permess ghall-izvilupp mitlub mill-appellat izda wkoll l-istess Bord ghandu s-setgha li huwa stess johrog il-permess mitlub, naturalmet jekk huwa jkun sodisfatt li dan jista' jaghmlu skond il-ligi .

L-imssemmi subartikolu 4 tal-artikolu 469A espressament jisvesti l-Qrati ordinarji mill-gurisdizzjoni moghtija lilhom bis-subartikolu 1 tal-istess artikolu 469 A li jistharrgu gudizjarjament decizjonijiet amministrattivi, fuq fatti u kunsiderazzjonijiet li jkunu diga' gew mistharrga, jew li jistghu jigu mistharrga u decizi minn Bordijiet jew Tribunali jew Qrati li jkunu twaqqfu jew gew inkarigati ad hoc mil-legislatur b'xi ligi specjali biex appuntu jinvestigaw u jiddecidu kwistjonijiet teknici jew legali msemmija fl-istess ligi specjali."

Ta' l-istess fehma kienet ukoll il-Qorti ta' l-Appell f'sentenza precedenti taghha fuq l-istess kwistjoni fil-kawza fl-ismijiet "John Cauchi vs Chairman Awtorita' ta' l-Ippjanar" (citaz. 25/1997; 5.10.2001).

In vista ghalhekk ta' din il-gurisprudenza u safejn din l-eccezzjoni tolqot l-ghemil tal-konvenuta Awtorita' ta' l-Ippjanar, tilqa' l-istess eccezzjoni u tilliberaha mill-osservanza tal-gudizzju . L-istess pero' ma jistghax jinghad ghal dak li jistghu ikun ghamlu l-konvenuti l-ohra fil-kwalita' personali taghhom u mhux bhala ufficcjali ta' din l-Awtorita' . F'dan ir-rigward zgur li din il-Qorti ghandha gurisdizzjoni tiehu konjizzjoni ta' din il-kawza u ghalhekk thalli l-kawza ghall-kontinwazzjoni kontra l-istess konvenuti Karl Scerri u Mark Cini .

L-ispejjez ta' din is-sentenza prelimiari ghandhom jigu ssoportati mill-atturi .

--------------------------------TMIEM-------------------------------